AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI
НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК АЗЕРБАЙДЖАНА
AZERBAIJAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES

X Ə B Ə R L Ə R

BİOLOGİYA VƏ TİBB ELMLƏRİ

И З В Е С Т И Я

БИОЛОГИЧЕСКИЕ И МЕДИЦИНСКИЕ НАУКИ

P R O C E E D I N G S

BIOLOGICAL AND MEDICAL SCIENCES

Cild 68 № 1

Bakı - Elm - 2013

AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASININ

XƏBƏRLƏRİ

BİOLOGİYA VƏ TİBB ELMLƏRİ

Cild 68 Nömrə 1 2013

Bu nömrənin elektron variantına www.jbio.az saytında baxmaq olar

BAŞ REDAKTOR

C.Ə. Əliyev

AMEA Botanika İnstitutu
Bioloji Məhsuldarlığın
Fundamental Problemləri Şöbəsi
Badamdar Şossesi, 40
Bakı AZ 1073
Tel: (994 12) 538 1164
Faks: (994 12) 510 2433
E-mail: aliyev-j@botany-az.org
htpp://www.jalal-aliyev.az

BAŞ REDAKTORUN MÜAVİNLƏRİ

Ə.T. Əmiraslanov

Azərbaycan Tibb Universiteti
Bakıxanov küç., 23
Bakı AZ 1022
Tel: (994 12) 495 3566
E-mail: biol@aas.ab.az

Q.Ş. Məmmədov

Azərbaycan Respublikası Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi
Ş. Mehdiyev küç., 93a
Bakı AZ 1141
Tel: (994 12) 497 7048
E-mail: qarib@azdata.net

İ.M. Hüseynova

AMEA Botanika İnstitutu
Badamdar Şossesi, 40
Bakı AZ 1073
Tel: (994 12) 538 1164
Faks: (994 12) 510 2433
E-mail: huseynova-i@botany-az.org

MÜNDƏRİCAT СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Protective Effect of Extracts from Some *Artemisia* L. Species at Plant Plasma Membrane Disturbances Caused by Heavy Metals
V.M.Ali-zade, A.I.Sokolik, N.A.Musayev, E.G.Alirzayeva, T.S.Shirvani, G.Kh.Babayeva 5

***Telekia speciosa* (Schreb.) Baumg. Növünün Yeni Yayılma Əraziləri Və Onun Kimyəvi Tərkibinin Öyrənilməsi**
S.V. Sərkərov, Ü.K. Bağırova 12

***Asteraceae* Bercht. & J.Presl Fəsiləsinin Öyrənilməsinə Dair**
S.C. Mustafayeva 17

Детоксикационные Свойства Серотонин-Модулируемого Антиконсолидационного Белка в Отношении Токсинов Химической и Бактериальной Природы
С.К. Мовсум-заде, А.А. Мехтиев, Х.Ш. Мехтиев, У.Г. Телфорд, А.А. Гайсина, Ш.Х. Зейналов 24

Süfrə Üzümü Sortlarında Flavonoidlərin, Fenolkarbon turşularının, Stelbinlərin və Prosianidinlərin Öyrənilməsi
V.M. Orucov, Ə.Ə. Nəbiyev 30

Kiçik Qafqazın Yüksək Dağlığında Qaya və Töküntülərin Zəngçiçəyikimiləri (*Campanulaceae* Juss.)
V.S. Novruzov, Y.A. Aslanova 35

Davamlı Quraqlıq Stresi Zamanı Yumşaq Buğda Genotiplərinin Fizioloji Parametrlərinin Öyrənilməsi
T.İ. Allahverdiyev, A.A. Zamanov, C.M. Təlai 40

Этапы эмбрионального развития радужной форели (*Salmo gairdneri* Richardson,1836)
А.Т. Гасанова 48

Naxçıvan Muxtar Respublikasında Gövşəyən Heyvanların Tizanieziozunun (*Thysaniezia giardi*) Yayılması
Q.T. Fərhadov 54

MƏSUL KATİB

A.N. Səmədov

AMEA Radiasiya Problemləri İnstitutu
F.Ağayev küç., 9
Bakı AZ 1143
Tel: (994 50) 344 5142
E-mail: nukl@box.az

REDAKSİYA HEYƏTİ

N.İ.Qarayeva
(AMEA Botanika İnstitutu)
V.M.Əlizadə
(AMEA Botanika İnstitutu)
İ.X.Ələkbərov
(AMEA Zoologiya İnstitutu)
Z.M.Məmmədov
(AMEA Zoologiya İnstitutu)
M.Ə.Salmanov
(AMEA Mikrobiologiya İnstitutu)
M.P.Babayev
(AMEA Torpaqşünaslıq və Aqrokimya İnstitutu)
Z.İ.Əkpərov
(AMEA Genetik Ehtiyatlar İnstitutu)
T.M.Ağayev
(AMEA A.İ.Qarayev adına Fiziologiya İnstitutu)
B.A.Ağayev
(Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nəzirliyi Milli Cərrahiyyə Mərkəzi)
V.A.Şuvalov
(REA Biologiyanın Fundamental Problemləri İnstitutu, Rusiya)
Q.N.Mürşüdov
(Kembric Universiteti, Birləşmiş Krallıq)
V.V.Solovyev
(Royal Hollowey Universiteti, Birləşmiş Krallıq)
R. Qamar
(COMSATS İnformasiya Texnologiyaları İnstitutu, Pakistan)
R.V.Kamelin
(REA Botanika İnstitutu, Rusiya)
T.Borsch
(Berlin-Dahlem Botanika bağı və Botanika muzeyi, Almaniya)

Abşerona Introduksiya Olunmuş Yabanı Alma (*Malus* Mill.) Növlərinin Fenoloji Xüsusiyyətləri
A.Ə.Ərəbzadə 58

Azərbaycan Florasında *Nepeta zangezura* Grossh. Növünün Efir YağlılığınınTədqiqi
Z.Ə. Məmmədova 63

Yumşaq Buğdaların (*T. aestivum* L.) Təsnifatına Dair
X.N. Rüstəmov, M.Ə. Abbasov, Ş.B. Quliyev 67

Azərbaycanda Zəhərli İlanların Öyrənilməsinin Nəticələri və Perspektivlər
T.M. İsgəndərov 76

***Meriones* Cinsinə Daxil Olan Qum Siçanlarının (İran, Vinoqradov, Qırmızıquyruq Qum Siçalarının) Xromosom Homologiyası (Rodentia, Gerbilinae, Meriones)** 85
Q.N.Quliyev

Kosmik Təsvirlərin Emalı Əsasında Torpaq Və Torpaqaltı Qruntlarda Sulfatlı Şoranların Öyrənilməsi
R.M. Heydərova 90

Antioksidant Sistemi Fermentlərinin Və Lipid Peroksidləşməsinin Xroniki Böyrək Çatışmazlığının Proqressivləşməsində Rolu
R.R. Göyüşova, M.R. Quliyev 95

Aci Yovşan (*Artemisia Absinthium* L.) Bitkisinin Morfo-Anatomik Analizi
Z.İ. Hümbətov, İ.F. Əliyeva 100

Comparative Assessment Of Genetic Polymorphism Of Sugar Beet Genotypes Based On Rapd And Issr Analysis
V.I. Izzatullayeva, Z.I. Akparov 104

Hipoksiyanın Fundamental Aspektləri və Eksperimental Tədqiq Yolları
E.C. Mehbalıyeva 109

Dağlıq Şirvan Bölgəsində Dəmyə Şəraitində Payızlıq Yumşaq Buğdanın Bitki Örtüyü Temperaturunun Tədqiqi
Ə.A. Cahangirov, H.N. Həmidov, A.A. Cahangirov, İ.M. Hüseynova, C.Ə.Əliyev 117

Böyük Qafqazın Şimal-Şərq Yamacında Becərilən Çoxillik Paxlalı Otların Məhsuldarlığına Mineral Gübrələrin Təsiri
M.M. Aşırov 122

Lənkəran Bölgəsində Meyvə Ağaclarına Zərər Verən Başlıca Həşəratların Təbii Zərərvericiləri
A.R. Əliyeva 126

The Effect Of NaCl and Na_2SO_4 On Proline And Soluble Sugars In Borage Under Hydroponics Condition
S. Z.Chakovari, N.A. Gasimov 130

“Ətraf mühit dəyişiklikləri və bitki müxtəlifliyinin qorunması” mövzusunda Beynəlxalq Konfrans 135

“AMEA-nın Xəbərləri (Biologiya Və Tibb Elmləri)” Jurnalında Çap Olunmaq Üçün Təqdim Edilən Məqalələrə Qoyulan Tələblər Və Məqalələrin Tərtibi Qaydaları 142

Требования И Правила Оформления Статей, Представленных К Публикации В Журнале «Известия НАН Азербайджана (Биологические и Медицинские Науки)» 146

Journal Manuscript Submission Requirements And Quidelines For Publication In The “Proceedings Of The Azerbaijan National Academy Of Sciences (Biological And Medical Sciences)” 150

© 2013 Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası. 1945-ci ildən çap olunur. Bütün hüquqlar qorunur.

ISSN: 2078-3388

«ELM» REDAKSİYA-NƏŞRİYYAT VƏ POLİQRAFİYA MƏRKƏZİ

Məqalələr **xebbio@baku.ab.az** elektron ünvanına göndərilməlidir. Mümkün olmadığı halda çap olunmuş və diskə yazılmış versiyanı «Elm» Redaksiya-Nəşriyyat və Poliqrafiya Mərkəzinə göndərə bilərsiniz.
Ünvan: «Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Xəbərləri (biologiya və tibb elmləri) Redaksiyası», İstiqlaliyyət küç., 10, Bakı AZ1001, Azərbaycan.